

ἀπροσδοκῆτους δυσχερασίας. Ἄκουσε ἐν παράδειγμα περὶ τούτου·

» Βυρσοδέψης τις κητοικῶν εἰς Σαπώλιαν, ἐλέγετο εὐδοκιμῶν καὶ καρδαίωνων, ὅτε χρωσικοπία τις ἄλλου ἐζημίωσε καὶ αὐτόν. Καὶ ἐγένετο μὲν γνωστὴ ἡ ζημία, ἐπειδὴ ὅμως οὐδεὶς ἐγίνωσκε πόσον ἦτο μεγάλη, πάντες ἐζηκολούθουν ἀναθέτοντες πίστιν εἰς αὐτόν. Νύκτα τινά, πλημμυρήσας ὁ παρὰ τὸ κτήμα τοῦ βυρσοδέψου διαβαίνων ποταμίτικος, κατέκλυσε τὰς ἀποθήκας αὐτοῦ, καὶ τοσοῦτον ἐβλάψεν τὰ δέρματα, ὥστε ἡ βλάβη ὑπῆρξε μεγίστη. Αὐτὸς ὅμως οὐ μόνον δὲν ἐκονολόγησε τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἱλαρὸς ἐφάνη μετὰ τὴν πλημμύραν οὐδεὶς ὑποπτεύθη τὴν ζημίαν. Δυστυχῶς ὅμως νέος τις μαθητῆς, ἔτι ὅλως ἐντρομος, διηγήθη τὰ γινόμενα πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἣτις ἐπανέλαθεν αὐτὰ πρὸς ἄλλους. Τὸ πρᾶγμα διεδόθη εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἀμέσως οἱ δανεισταὶ φοβηθέντες ἤλθον σωρηδὸν ζητοῦντες τὰ δάνεια· ἀλλὰ πῶς ν' ἀποδώσῃ συγχρόνως αὐτά; Ἄν ἀγαθὸς τις φίλος δὲν ἤρχετο εἰς βοήθειαν τοῦ ἐντίμου αὐτοῦ βιομηχάνου, ἤθελε βεβαίως ναυαγήσει, καὶ τοῦτο ἐκ τῆς ἀδιακρισίας τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ.

» Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἔχων, φίλτατε νέε, ἀείποτε πρὸ ὀφθαλμῶν, μὴ λέγε τὰ συμβαίνοντα ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μήστορός σου.

Συνέχεια. Ἀγαθὴ προαίρεσις, ἐπιμέλεια.

» Ἔστο δὲ πάντοτε πρόθυμος, φιλοκάγαθος καὶ εὐθυμος· μὴ ἔστο μήτε ὑπουλος ἀλλὰ καὶ μήτε διαβολεύς· διότι ὁ μὲν ὑπουλος καταφρονεῖται, ὁ δὲ διαβολεύς μισεῖται. Ἐάν δὲ ἔχῃς συντρόφους ἔσο πάντοτε εὐλικρινὴς καὶ εὐπροσῆγορος πρὸς αὐτούς.

» Πρὸ πάντων δὲ ἔσο εὐπειθὴς καὶ ἐπιμελής· διότι τότε μόνον θὰ εὐδοκιμήσῃς καὶ θὰ διδαχθῇς καλῶς. Ἐρώτα πάντοτε ὅ,τι δὲν ἐννοεῖς· καὶ ἂν δὲν ἐξετέλεσας κατὰ πρῶτον θεόντως τὸ ἔργον σου, ἐπανάλαβε αὐτὸ καὶ ἐκκατοντάκις εἰ δέον, ἕως οὐ ἐπιτύχῃ. Ἀγάπα τὴν τέχνην σου καὶ ἐργάζου προθύμως. Ὁ προθύμως ἐργαζόμενος μαθητῆς προοδεύει ἐντὸς δύο μηνῶν, ὅσον δὲν προοδεύει ἐντὸς ὀλοκλήρου ἔτους ὁ ἀπροθύμως ἐργαζόμενος.

Συνέχεια. Ζήλος ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ μήστορος.

» Ἐγὼ ἀείποτε κατὰ νοῦν ὅτι τὰ συμφέροντα τοῦ μήστορός σου εἰσὶν ἰσὺς πρὸς σέ. Ὑπερασπίζου ἄρα αὐτὰ ἐν πάσῃ περιστάσει, καὶ μὴ συγχώρει, εἰ δυνατόν, νὰ βλάπτωνται.

» Καὶ πρὸς τὸ σὸν καὶ πρὸς τὸ τοῦ μήστορός σου συμφέρον, οἰκονόμη ἐπιμελῶς τρία πράγματα· τὰ ἐργαλεῖα, τὸ ὑλικὸν καὶ τὸν χρόνον. Τὰ μὲν ἐργαλεῖα, διότι αὐτὰ εἰσὶ τὰ ὄπλα τοῦ τεχνίτου· ὅσοι

διατηρεῖς αὐτὰ ἐν καλῇ καταστάσει, τόσῳ εὐκολώτερον καὶ ἐντελέστερον γίνεται δι' αὐτῶν ἡ ἐργασία σου, καὶ τόσῳ πλείονα χρόνον διαρκοῦσι. Τὸ δὲ ὑλικὸν, διότι ὁ μήστορ σου σοὶ ἐμπιστεύεται τὴν ἰδιοκτησίαν αὐτοῦ ὅπως μάθῃς τὴν τέχνην σου. Ἀντάμειβε λοιπὸν τὴν ἐμπιστοσύνην ταύτην διὰ οἰκονομίας, καθόσον μάλιστα ἔνεκα τῆς πρωτοπειρίας σου καταναλίσκεις πλέον τοῦ δέοντος. Τὸν δὲ χρόνον, διότι, ὡς εἶπομεν ἤδη, ὁ χρόνος εἶναι θησαυρός· εἶναι ὁ θησαυρὸς τῆς μελλούσης ἀποκαταστάσεώς σου, ἕμα δὲ καὶ ἡ ἀμοιβὴ τῶν κόπων ὅσους καταβάλλει ὁ μήστορ ὑπὲρ σοῦ. Ἐάν ποτε σὲ στέλλῃ ἐκτὸς τοῦ ἐργαστηρίου χάριν ὑπηρεσίας, μὴ κατανάσκει ἐπὶ ματαίῳ τὴν ὥραν· καὶ ἐάν δύνασαι νὰ τελειώσῃς τὸ ἔργον σου ἐντὸς μιᾶς ὥρας, πρόσεξε μὴ δαπανήσῃς εἰς τοῦτο μίαν καὶ ἡμίσειαν. Ἐγείρου τὸ πρωτὶ ἐνωρίς καὶ εὐθυμος, καὶ προτίμα τῶν ἑορτῶν τὰς ἐργασίμους ἡμέρας.

» Πρὸ πάντων δὲ τούτων ἔχε φόβον Θεοῦ, καὶ ὁ Θεὸς θὰ εὐλογήσῃ τοὺς κόπους σου. Μιμοῦ τὰ ἀγαθὰ παραδείγματα καὶ ἀπόφευγε τὰ κακὰ. Ἀγωνίζου νὰ γείνης τίμιος ἄνθρωπος· ἔχων τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἀληθὴς εὐτυχία εἰς μόνους τοὺς τιμίους ἀνήκει καὶ ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ.»

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ.

Τὰ ἐν Κρήτῃ συμβαίνοντα ἀπὸ τινῶν μηνῶν, ἐλύοντα πρὸς ἑαυτὰ ὀλοκλήρον τὴν προσοχὴν καὶ πάσας τὰς μερίμνας τοῦ ἑλληνικοῦ καινοῦ, κατεσίγησαν σχεδὸν τὰς περὶ τῶν ἐσωτερικῶν πραγμάτων συζητήσεις. Οὐδὲν ἦττον ὅμως ὁ τύπος καταδεικνύει ἐνίοτε καίριά τινα ζητήματα, ἃ τινὰ πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ ληρηθῶσιν ὑπ' ὄψιν, ὅπως ἀποφασισθῇ ἂν καὶ κατὰ πόσον συμφέρῃ εἰς τὸ κοινὸν ἡ παραδοχὴ αὐτῶν.

Ἐκ τῶν ζητημάτων τούτων εἶναι καὶ τὸ περὶ καταργήσεως τῶν τελωνείων. Ναι μὲν αὐτὸ ἐγεννήθη πρὸ τεσσάρων ἐτῶν· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξῷ, ἐνῆι διαταγμοὶ καὶ ἀμφισβολαὶ ὑπεδέχοντο τὴν πρότασιν, ἀνεκινήθη καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης, καὶ ἄνδρες τρίβωνες περὶ τὰ οικονομολογικὰ ἐνησχολήθησαν εἰς τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ἡ κατάργησις συμφέρει οὐ μόνον εἰς τοὺς ἰδιώτας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ δημόσιον ταμίον. Τὰ τελευταῖα πέντε φυλλάδια τοῦ ἐν Ἐρμουπόλει ἐκδιδόμενου ὑπὸ τὸν τίτλον « Ἡ ἐλευθερία τοῦ Ἐμπορίου, » περιοδικοῦ συγγράμματος, περιέχουσι πολλάς καὶ περιόργους εἰδήσεις, ἀξίας μελέτης. Τὴν κατάργησιν τῶν τελωνείων ἀξιοῦσι καὶ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ

ΤΟΥ Κ. Κ. ΛΕΥΚΑΔΙΤΟΥ.

—οοο—

ἐν Βελγίῳ, καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ· δύο δὲ ὑπομνήματα, σταλέντα εἰς τὴν ἡμετέραν κυβέρνησιν ὑπὸ τῆς βρετανικῆς, ἀποδεικνύουσι διὰ πραγμάτων καὶ ἀριθμῶν πόσον αὐξάνει καὶ τῶν ἐμπορευμάτων ἢ κατανάλωσις καὶ τοῦ δημοσίου τὸ κέρδος ἐκ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐμπορίας.

Τὰ ὑπομνήματα ταῦτα περιστρέφονται ἰδίως εἰς τὴν χρονικὴν ἐκείνην περίοδον, καθ' ἣν κατηργήθησαν μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας οἱ φραγμοὶ οἱ κωλύοντες τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τῆς ἐμπορίας. « Καταδεικνύουσι δὲ, λέγει ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις, τὴν πρόοδον τῆς ἐμπορίας, τῆς ναυτιλίας καὶ τῶν κυβερνητικῶν προόδων τῆς Μ. Βρετανίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, καὶ ποιοῦσι γνωστὰ τ' ἀποτελέσματα τοῦ συστήματος τῆς ἐμπορικῆς ἐλευθερίας τὸ ὅποιον παρεδέχθη ἡ δύναμις αὕτη, καὶ τῆς καταργήσεως τῶν τελωνικῶν νόμων. Ναὶ μὲν καὶ ἡ αὐξήσις τῆς παραγωγικῆς δυνάμεως, προστίθησιν ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις, καὶ ἄλλα αἷτια συνέτεινον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην, οὐδὲν ἦττον ὁμοίως θὰ ἔμεναν ἐν μέρει μικρὰ, εἰάν διετηροῦντο ἔτι οἱ μέχρις ἐσχάτων ἰσχύοντες περιορισμοὶ τῆς τε ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας » (1).

Τὸ ἕτερον τῶν ὑπομνημάτων καταγίνεται ἰδίως εἰς τὴν δῆλωσιν τῆς ἀναπτύξεως, εἰς ἣν περιήλθεν ἡ γαλλικὴ βιομηχανία μετὰ τὴν ἐμπορικὴν συνθήκην τοῦ 1859 ἔτους, καὶ στιγματίζει τὸ γεγραμκὸς σύστημα τῆς ἀπαγορεύσεως ἢ προστασίας. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐζήτησαν τινες ἄλλοτε νὰ ἐφαρμόσωσι καὶ ἐν Ἑλλάδι· ἀλλ' ὁ μετὰ χεῖρας πίναξ στηλιτεύει τὴν ἀπάτην αὐτῶν (2).

Ὅτε πρὸ ἐνός καὶ ἡμίσεος ἔτους ἰδρύθη ἐν Ἑρμοῦ πόλει ἡ ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐμπορίας ἑταιρεία, οὐκ ὀλίγοι ἐμειδίσαν ὑπολαβόντες καὶ ἄκκιρον καὶ ἄστονον αὐτὴν· ἀλλὰ μετὰ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος πειθόμεθα ὅτι ἐξ ἐναντίας ἦτο ἀναγκαιοτάτη· διότι περὶ ἐν καὶ μόνον, καὶ τοῦτο ζωτικώτατον, ἀντικείμενον σπουδαζούσα καὶ συλλέγουσα ἐπιμελῶς πᾶν τὸ περὶ τούτου γινόμενον μεταξὺ ἔθνων καὶ παιδείων καὶ πείραν πλείονα ἡμῶν ἐχόντων, εὐκολύνει τὰς σκέψεις καὶ διασκαδάζει τοὺς φρόνους τῶν περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐμπορίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ναυτιλίας, ἅμα δὲ καὶ περὶ τῆς κυζήσεως τῶν δημοσίων προσόδων μεριμνώντων.

Οἱ ἀναγινώσκοντες ἄνευ διακοπῆς τὴν *Parthoras* δὲν ἐλησμόνησαν βεβαίως τὴν περὶ ἀνατροφῆς πραγματείαν, τὴν ὅποιαν ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ 14' τόμῳ (σελ. 233, 257, 289) ὁ Κ. Κ. Λευκαδίτης. Μετὰ τὴν πραγματείαν ἐκείνην ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐξέδοτο ἰδιαίτερος πόνημα ἐπιγραφόμενον « *Ghellenisme et la langue grecque* » (1) ἐν ᾧ κατ' ἀρχάς μὲν δεικνύει τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἑλληνισμοῦ, καὶ ἐκθέτει ἐν περιλήψει τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἔργα ὑπὸ τὴν τριπλὴν ἐποψίν τῆς νοερᾶς, ἠθικῆς καὶ πρακτικῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας· μετὰ ταῦτα δὲ ἀνερευνῆ τὰς αἰτίας τοῦ μεγαλείου τούτου καὶ εὐρίσκει αὐτὰς εἰς τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα, τὸ σέβας πρὸς τὴν θρησκείαν, τὴν ἀνατροφὴν, τὰ χρηστὰ ἦθη, τὴν ἀμειβὴν τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀρετῆς τῶν πολιτῶν, τοὺς δημοσίους ἀγῶνας τῆς πολιτικῆς θεσμοθεσίας καὶ τὰ στρατιωτικὰ ἄθλα τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἐπὶ τέλος δεικνύει τοὺς ἰδιωτισμοὺς καθ' οὓς ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα διαφέρει τῆς ἀρχαίας.

Μὴ ἀρκούμενος δὲ ὁ Κ. Λευκαδίτης εἰς τὸ νὰ ὠφελεῖ τὸ ἑαυτοῦ ἔθνος διὰ μόνον συγγραφῶν, ἀπεφάσισε νὰ συστήσῃ καὶ ἐκπαιδευτήριον, εἰς ὃ παραλαμβάνων ὠρισμένον τινὰ ἀριθμὸν μαθητῶν, θέλει φροντίζει ὁ ἴδιος ν' ἀκροῶνται ἐπιμελῶς τῶν ἀρμοδίων μαθημάτων εἰς τὰ κοινὰ σχολεῖα, καὶ θέλει ἐπιβλέπει μετ' αὐστηρότητος τὰ τῆς ἠθικῆς αὐτῶν ἀγωγῆς, καθὼς ἔχων τὴν πεποίθησιν ὅτι προτιμότερα τῆς παιδείας τῆς κεφαλῆς ἢ παιδεία τῆς καρδίας, καὶ ὅτι ἡ μάθησις ἀπλῶς γραμμάτων ἄνευ χρηστῶν ἠθῶν εἶναι ἐπιβλαβεστάτη καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν ἐν γένει.

Εὐκόλως ἄρα συμπεραίνομεν ὅτι οἱ γονεῖς, ὅσοι ἐμπιστευθῶσι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὰς φροντίδας τοῦ Κ. Λευκαδίτου, θέλουσιν εἰσκαγαγεῖ μετὰ τινὰ ἔτη χρηστοὺς καὶ παπαιδευμένους πολίτας εἰς τὰς οἰκογενεῖας αὐτῶν.

Ἴδου οἱ ὅροι τῆς παραδοχῆς.

α) Δέχεται παιδὸς ἡλικίας 10 μέχρι 15 ἐτῶν

β) Οὗτοι θέλουσιν ἀκροάζεσθαι μὲν τὰ μαθήματα αὐτῶν ἐν τοῖς δημοσίοις ἐκπαιδευτικοῖς καταστήμασιν, εἰς τὴν κλάσιν εἰς ἣν ἀνελόγως τῶν δυνάμεων τοῦ ἑκάστος ἠθέλει καταταχθῆ, ἀλλ' εἴτε ὑπάγοντες εἴτε ἐπιστρέφοντες εἰς τὰς ὠρισμένους ὥρας θέλουσι συνοδεύεσθαι ὅπῃ τοῦ παιδονόμου αὐτῶν. Καθ' ὅλας τὰς ἄλλας ὥρας οἱ παῖδες θέλουσιν ἐνδικαιτᾶσθαι ἐντὸς τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου πειθόμενοι

(1) Ὁρα τὸ φυλλάδιον 18 τοῦ τελευταίου ἀυγούστου τῆς «Ἐλευθερίας τοῦ Ἐμπορίου». Ὁ θέλων νὰ περαιωθῇ ἀνάγκη νὰ ἀναγνώσῃ τοὺς ἐν αὐτῷ πίνακας.

(2) Κατὰ τοῦ συστήματος τούτου ἐγράψαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ 1863 ἐν τῷ 11' τόμῳ, σελ. 612.

(3) Πωλεῖται δραχ. 3 παρὰ τῷ Κ. Βιλμπεργ.